

- ² Edelstein SJ. Structure of the fibers of hemoglobin S. In: Schneider RG, Charache S, Schroeder WA, eds. Human hemoglobins and hemoglobinopathies: A review to 1981. Galveston: University of Texas, 1981: 221-33.
- ³ Eaton WA, Hofrichter J. Successes and failures of a simple nucleation theory for sickle cell hemoglobin gelation. In: Caughey WS, ed. Biochemical and clinical aspects of hemoglobin abnormalities. New York: Academic Press, 1978: 443-57.
- ⁴ Statius van Eps LW, Earley LE. The kidney in sickle-cell disease. In: Earley LE, Gottschalk CW, eds. Diseases of the kidney. Boston: Little, Brown and Comp., 1979: 1229-39.
- ⁵ Statius van Eps LW, Pinedo-Veels C, Vries GH de, Koning J de. Nature of concentrating defect in sickle cell nephropathy. Lancet 1970; i: 450-2.
- ⁶ Hales GA. In: Case records of the Massachusetts General Hospital. Case 52-1983. N Engl J Med 1983; 309: 1627-36.
- ⁷ Aluoch JR. Sikkcelziekte in Nederland, een inventarisatie-onderzoek. Ned Tijdschr Geneesk 1984; 128: 1175-9.
- ⁸ Aluoch JR. De behandeling van sikkcelziekte. Ned Tijdschr Geneesk 1984; 128: 1187-90.
- ⁹ Landman H, Visser GHA. De betekenis van hemoglobinopathieën in de zwangerschap. Ned Tijdschr Geneesk 1984; 128: 1191-5.
- ¹⁰ Schneider AJ, Kwee WS, Golding RP, Bronsveld W. Sudden fatal sickling in a previously healthy HbSC adult. Neth J Med 1983; 26: 304-9.
- ¹¹ Beijer C, Hoenderdos A, Mairubu WM, Statius van Eps LW, Ende A van der. Evaluative and comparative study of an enzymatic method using creatine kinase for the determination of urinary creatine. Clin Chim Acta 1984; 136: 263-70.
- ¹² Bakker K, Erkelens DW. De behandeling van langdurig bestaand priapisme met defibrinatie. Ned Tijdschr Geneesk 1961: 115: 1109-11.
- ¹³ Jong PE de. Sickle cell nephropathy. New insights into its pathophysiology. Groningen, 1980. Proefschrift.

Maart 1984

BRIEVEN AAN DE REDACTIE

Voorlichting over kankerbehandeling en de media

De Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose wil uiting geven aan de bezorgdheid die is ontstaan naar aanleiding van de televisie-uitzending van AVRO's Televizier van 3 november 1983 over een „nieuwe therapie” voor patiënten lijdende aan bronchuscarcinoom.

Deze patiënten en hun naasten bevinden zich veelal in een uiterst kwetsbare positie. Zoals bekend wordt genezing slechts bij omstreeks 10% van hen bereikt. Voor de grote groep die niet kan worden genezen, is het van veel belang dat de laatste periode van hun leven zo draaglijk mogelijk wordt gemaakt. Dit betekent het afwegen van de belasting van therapie ten opzichte van het te verwachten resultaat, het adequaat bestrijden van symptomen, het zorgvuldig en gedoseerd voorlichten van patiënten en familieleden en ook het vermijden van valse hoop. Een ieder die in de media over longkanker mededelingen doet, zal daarmee dan ook ernstig rekening dienen te houden.

Een televisie-uitzending waarin een nieuwe thera-

pie aangekondigd wordt voor longkankerpatiënten, zonder dat voldoende gegevens over de resultaten ervan bekend zijn, veroorzaakt onrust en waarschijnlijk ook valse hoop. Een groot aantal van onze leden werd na genoemde uitzending van AVRO's Televizier waarin dit geschiedde, metterdaad geconfronteerd met patiënten die zich afvroegen waarom zij de therapie niet ontvangen hadden en of zij voor deze behandeling in aanmerking zouden kunnen komen.

Het Bestuur van de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose betuigt daarom zijn instemming met het artikel van Van Dam,¹ waarin gepleit wordt voor een code om premature mededelingen in de media te voorkomen.

LITERATUUR

- ¹ Dam, FSAM van. Voorlichting over kankerbehandeling en de media. Ned Tijdschr Geneesk 1984; 128: 35-6.

Maart 1984

Namens het bestuur,
H. CH. GOOSZEN,
secretaris

BOEKAANKONDIGINGEN

Biomaterials in otology. (Proceedings symposium april, Leiden.) Onder redactie van J.J. GROTE. 306 bl., fig., tabellen. Martinus Nijhoff, Den Haag 1984. Prijs: geb. f 140,-.

W. ZIMMERMAN, *Psychologische Probleme der Rehabilitation von Kindern und Jugendlichen.* Eine einführende Betrachtungsweise zu ausgewählten methodologischen und praktischen Fragestellungen. 232 bl., fig., tabellen. VEB Georg Thieme, Leipzig 1984. Prijs: geb. M. 58,-.

Annual report 1983. The Netherlands Cancer Institute. Cancer Research Laboratory and Cancer Hospital. Onder redactie van M. SLUIJSER. 359 bl., fig., tabellen. Antoni van Leeuwenhoekhuis, Amsterdam 1984.

Ultrastructure of reproduction. Gametogenesis, fertilization and embryogenesis. Onder redactie van J. VAN BLERKOM en P.M. MOTTA. (Electron microscopy in biopsy and medicine.) 290 bl., fig. Martinus Nijhoff, Den Haag 1984. Prijs: geb. f 185,-.